

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÚJV. PÁSZTOR EDÉNÉAlapította: **PÁSZTOR EDE**Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Szeptemberig nem lesz háború

HITLER a nürnbergi pártkongresszuson „BÉKESZÓZATOT” intéz a világhoz

Dr Ley érdekes nyilatkozata

(Nürnberg.) A nürnbergi pártnapokat rendező Ley szervezési vezető a bel- és külföldi sajtó képviselőinek nyilatkozatot adott. Ley szervezési vezető a következő kijelentést tette:

A világ megbékél, ha megismeri azokat a szavakat, amelyeket a Führer Nürnbergben fog elmondani...

A jugoszláv miniszterelnök olaszországi útja

Róma Cvetkovits jugoszláv miniszterelnök látogatást tett a rediculței temetőben, ahol a világháború hősei nyugszanak. A trieszti hatóságok diszvacsorát adtak a jugoszláv miniszterelnök tiszteletére.

Daladier nem találkozott Hoare Belishával

Páris Daladier francia miniszterelnök visszatért Párisba illetékes helyen úgy tudják — hogy a Rivieran a francia miniszterelnök nem találkozott Hoare Belisha angol hadügyi miniszterrel. Erre a találkozásra jelek szerint akkor kerül sor, ha az angol hadügyi miniszter Londonba való visszatérése Párisban kiszáll.

Varsó után Bécsbe és Rómába is el látogat az amerikai postaügyi miniszter

Varsó Az Usa postaügyi minisztere Lengyelországban tett látogatást. Az amerikai postaügyi miniszter már elhagyta Varsót. — Megbízható helyről nyert információk szerint a postaügyi miniszter látogatásának célja az volt, hogy Roosevelt számára megnyerje annak

a négy millió Lengyelnek a szavazatát, akik az Usaterületén élnek. A postaügyi miniszter Bécsbe és Rómába látogat el.

Augusztus 21-re újabb nyolc olaszko osztályt hívnak be

Az olasz nagygyakorlatok befejeztével az erre behívott tartalékosok leszerelése megkezdődött.

Az 1901-es és 1912-es kontingenseket hazaküldték, — ezzel szemben az ez évi augusztus 21 és október 21 közötti instruk-

ció periódusra fokozatosan be fogják hívni az 1906-tól 1919-ig terjedő évszámokat.

Sinaiában aláírták a megegyezést a tiszai tutajozás ügyében

Sinaiában, smeretes, hogy a tiszai tutajozás ügyében pár napnál ezelőtti román és magyar megbízottak között Sinaiában

tanácskozások kezdődtek meg. E megbeszélések a legteljesebb eredménnyel zárultak s így augusztus 9-én Sinaiában aláír-

ták a tiszavidéki tutajozásra vonatkozó egyezményt, amely ideiglenesen augusztus 15-én lép érvénybe.

Az 1936. évi korosztály piros behívócédulásai is jelentkezni tartoznak augusztus 15-én

A nagyvezérkar az alábbi pótlórendeletet adta ki

Ugyancsak behivatnak augusztus 15-re kiképzés céljaira azok a tisztek, alisztek és legénységi állományba levők — akik az 1936-os évszámot tartoznak és piros behívó cédulá-

juk van kettős csillaggal és A. U. I. pecséttel van ellátva. Behívottak mindenbe kötelesek. A behívó parancs hátsóoldalán levő utasításoknak eleget kell tenni.

Azok, akik a megelőlt időre nem jelentkeznek csapattestükkel, bíróság elé kerülnek. Ez a közlemény kiegészíti a rádióban és a sajtó útján közölt előző közleményeket.

Hitler szombaton ebédén látta vendégül Ciano

Salzburg — Pénteken délután Ciano gróf olasz külügyminiszter sétált tettek a Wolfgang tó partján. Este a Fehér Ló szállodában diszvacsora volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. Szombaton Ciano gróf Berchtesgadenbe utazott ahol délelőtti megbeszélést folytatott Hitler kancellárral, aki ebédre láttavendégül Ciano.

Sikerrel zárult az angol légigyakorlat

London. Az angol légügyi minisztérium szerint a légi hadgyakorlatok teljes sikerrel zárultak. A támadó raj 150 izben intézett támadást a sziget ellen.

A támadó rajt mindenütt sikerrel verték vissza. Az idő tiszta volt s így a támadó gépeknek nagy magasságban kellett repülniök.

900 ezer lejébe kerül Nagyvárad városának a ligeti hőviz-furógép leszerelése

Chirila polgármester Kolozsvárra vitte a város leltárát

(Nagyvárad.) Chirila Augustin polgármester csütörtökön Kolozsváron járt. Ma érkezett haza.

— A közigazgatási törvény értelmében — mondta a polgármester — augusztus 13-ig be kellett nyújtani a városi vagyonra vonatkozó leltárt. Ezt vittem magammal.

— Kapott-e polgármester ur pontos felvilágosítást arról, hogy Nagyvárad belesik e a katonai zónába vagy sem.

— Nem tudtam pontos felvilágosítást kapni. Tataru helytartó ur excellenciája Bucarestben fogja tisztázni a kérdést. Addig is azonban én is közvetlen érintkezésbe lépek a katonai hatóságokkal.

Szótartottuk a polgármester előtt, hogy Kolozsváron és Aradon elfogadják a revíziót, át nem ment zsidók utólagos állampolgársági kérvényeit. Erre vonatkozólag Chirila polgármester a következőket mondta:

— Mi a törvényrendelet és a miniszteri körlevélhez tartottuk magunkat. Eddig még egyetlen zsidó sem adott be kérvényt hozzánk.

Ha az első ilyen kérvényt megkapom, nyomban kérdésintézek a minisztériumhoz és ha utasítás jön — az illetőt felvesszük a névjegyzékbe.

Eszerint tehát az érdekelt zsidók is beadhatják kérvényüket.

900 ezer lejt fizet a város a ligeti mélyfúrás végleges likvidálásáért

A városháza hirdetőtábláján tegnap megjelent Chirila Augustin polgármester, illetve a városi üzemek igazgatóságának határozata, a városi üzemek költségvetésének módosításáról.

A módosítás a ligeti mélyfúrás munkálataira vonatkozik.

A költségvetési év kezdetét megelőző időben ugyanis a nemzetgazdasági minisztérium megígérte Nagyvárad városának, hogy

szubvenciót ad a már eddig is nehéz milliókat felemésztő furási munkálatok folytatására.

Ez ígéret alapján a város, illetve az üzemek a költségvetésbe 1 millió 380 ezer lejt vett fel a nemzetgazdasági minisztérium szubvenciója címen a bevételi és ugyanilyen összeget a furási munkálatok folytatása címén a kiadási oldalon.

Nemrégiben azonban a minisztérium értesítette a várost,

hogy ígéretét teljesíteni nem tudja, a szubvenciót nem utalhatja ki, mert minisztertanácsi határozat alapján a miniszte-

riumok minden költségvetési feleslegét hadfelszerelési célokra kell fordítani.

Az üzemek igazgatósága er-

re érintkezésbe lépett a furási végző Rumpel céggel, amely 900 ezer lej ellenében volt hajlandó a furógépet elszállítani és a területet eredeti állapotába visszahelyezni.

Az üzemek költségvetésének módosítása tehát újabb 900 ezer lejbe kerül a városnak. Hogy eddig hány millióba került, azt ki sem lehet számítani. Mennyi mindent lehetett volna építeni ebből a sok millióból és egy deci melegvizet sem kaptunk.

TENGERPARTI JEGYZETEK



Nem akarom felfedezni Konstanca, ezt megtették előttem már mások. Csak néhány részletet akarok felvázolni, néhány észrevételt akarok lejegyezni, amugy vázlat szerűen. Ezek a sorok nem készültek tanulmányoknak és senki sem akarja ezekből megtanulni Konstanca földrajzát. Mert nem ez Konstanca. De, ez is Konstanca.

A városon az első pillanattól kezdve meglátszik, hogy nyaralásra rendezkedett be. A 80 ezer lakosú város 20 ezer nyaralóval megduzzadt és a benszülőttek igyekeznek hozzáidomulni a vendégekhez. A konstancai, ezért a világ legbájosabb teremtése, kedves, közvetlen, eredeti. Könnyen lelkesedő, könnyen ingerelhető és könnyen békülő.

A városban amugy is összegyűlt a földkerekség néhány nációja. A túlnyomó román többségen kívül szép számban laknak törökök, örmények, bulgárok, görögök, oroszok és legutóbb elszaporodtak a német emigránsok. Nem feltűnő tehát, ha a város központjában, közvetlenül az Ovidius szobor alatt egyszerre három négy nyelv űti meg az ember fülét. Költői túlzásnak tűnik de erre szokták mondani, hogy ez az igazi bábeli „nyelvzavar”.

Ennek megfelelően a legkülönbözőbb foglalkozású emberek kerültek le és a legkülönbözőbb foglalkozásokat űzik. Emberek akikre, mint kuriózu mokra mutatnak, mások, a kikiről illő tisztelettel szólnak és ismét csak mások, akikről borzadással menekülnek.

Itt van például, Papen volt kancellár hajdani titkára, aki Papen amerikai megbízatása idején együtt dolgozott a volt kancellárral. A titkár ur azonban zsidó és így utjaik elváltak. Papen most bolyong Sztambul és Berlin között, a hajdani titkár megteremtette a palesztinai hajózást és ma a „Her-Zion” nevű zsidó hajó parancsnoka.

Kitűnő megjelenésű ur, kabát nélkül, nyakában az elmaradhatatlan, divatos sállal: egy aktív ezredes. Léptei nyomán

megszólal a mult. Az ezredes 20 esztendővel ezelőti IV. Károly magyar király második sikertelen puccs kísérlete után az antant megbízásából végig kísérte Románián a száműzetésbe induló királyt. Az ezredes akkor kapitány volt.

Egy másik német emigráns, nagytekintélyű berlini bankár volt valaha. Elegáns most, megjelenése is előkelő. Ősz hajja, csak a monokli hiányzik a szeméről. Egész nap el van foglalva, rengeteget és minden kivel levelezik, természetesen üzletileg. Eddig még egyetlen üzlete sem jött létre. A bankár azonban rendíthetetlenül bízik benne, hogy fog.

Néhány olasz, akik állandóan hangosan és izgatottan vitatkoznak. A békekötés idején, ott voltak a béke tanácskozásokon. Ez kitörölhetetlen nyomot hagyott bennük. Még mindig arról vitatkoznak.

Komoly és bizonytalan egzisztenciák. Akárcsak a váradia. Mert természetesen váradia is szép számmal vannak. Különösen „művészi” körökben. Akiknek egyrésze művész, másrésze kevésbé. Topán Lulu az egyik bár fő attrakciója és számtal művészi élménynek mondják. Mások azonban, csak a konzum körül szorgoskodnak.

A kikötőmunkás élete a legsanyarubb a világon. Reggeltől estig kemény munkát végez, az irtózatos hőségben. A mint a kikötőben, zsákkal a fejükön cipelik a hatalmas ládákat, az „Ember tragédiája” egyiptomi jelenete jut az ember eszébe. Csak a gulák hiányzanak, mert azokat elviszik a naponként induló hajók

Az egyik legjobban kereső hajómunkás közismert a városban. Hatalmas, kétméteres vállas ember. Hat nyelven beszél. Hét órákor már nincs egy leje sem. Megáll az egyik negykereskedő ajtaja előtt és beszél: — két lejt, csak 2 lejt.

Kap. Azután elmegy és pár perc múlva visszatér. Szájában national füstölög. Nekidől a falnak, a világ minden bajáról, gondjáról megfeledkezve, nagyokat szippantva cigarettából, átszellemülten szól be: — Gyönyörű ez az élet.

A gyerekek sem maradnak a felnőttek mögött. A mult évben egy cirkusz járt Konstanca és a sátorlapok művészei felkeltették a becsvágyat néhány konstancai csemetében is. A gyerekek összeálltak, csoportot alkottak s tanulnak. Artistának képezik ki magukat. Könyveket hozattak, tanulnak s gyakorolnak állandóan. Az ucca sarkokon nem egyszer lehet találkozni velük, a mikor a csoport gyakorol. — Este azután ahol nagyobb tömeg gyűlt össze, rögtönzött előadásokat tartanak. Leráncigálják felső kabátjaikat, torna ingben vannak és már is kezdődik a gála előadás. Mutatványaik érdekesek és veszélyesek. A cirkusz légtornásza alatt vastag fűrészpör réteg van, esetleg háló. Az ifjú artisták, ha nem sikerül a mutatvány, az aszfaltra esnek.

De minden sikerül, a művészeknek taps jár ki. Meg, mivel az egyik kecses meghajlása után kalappal a kezében indul el, — néhány lejt is.

Nem elveszett gyermekek ezek.

Nincs acélja Németországnak

„Financial News” rovatából:

„Németországnak vassal és acéllal való ellátása foglalkoztatja elsősorban is a Harmadik Birodalom vezető köreit. A statisztikai kimutatások értelmében a német hadfelszerelési ipar rendkívül nagymennyiségű vasat és acélt dolgozott

fel. Ennek következtében a békés ipar kénytelen volt megelégedni a póanyagokkal. A vezető tényezőket aggasztja az a helyzet, hogy az acél terén Németország a nagy fogyasztásra való tekintettel behozatalra szorul. A pénzügyi helyzet a behozatalt igen megnehezíti.”

Felvonult a fél Össi-telep a rendőrségre, hogy tanuskodjon a gonosz mostoha anyja ellen

Azzal vádolják egy levélhordó feleségét, hogy ütötte, verte és válogatott kínzásokkal brutalizálta 12 éves mostoha leányát

(Nagyvárad.) Ha nem hivatalosan foglalták volna írásba és nem derülne ki, hogy napjainkban Nagyváradon történt meg, azt kellene hinni, hogy a rossz gyermekek ijesztésére szolgáló rémmesék elevenedtek meg, a gonosz mostohával és a Hamupipőke-szelidségű kisleánnyal, akit a gonosz mostoha csak üt ver...

Pedig a gonosz mostoha tény leg ezt csinálja és a kisleány valóban nap, mint nap a kínok kínját állja ki. Amíg csak ki nem tör a népharag. Mert a népharag — ha a szükség úgy hozza — még most is kitör és még ma is hajlandó népitéletre, ha ma már civilizáltabb formában, a rendőrség útján is.

A népharag ezuttal Manzat Vasile Össi telep 43. ucca 9. sz. alatt lakó levélhordó és felesége ellen irányul. A levélhordó és felesége ellen az Össi telep 43. ucca lakói lázadtak fel.

Az Össi telep 43. ucca lakói — így is írják alá a feljelentést — beadványt intéztek a rendőrséghez és ebben előadják, hogy az egész Össi telepet felháborítják a Manzat házaspár rémtettei.

A mostoha ütötte-verte a gyermeket

A feljelentés elmondja, hogy Manzat Vasile levélhordó két évvel ezelőtt újra nősült és egy születőnőt vett el. Ekkor vette kezdetét Manzat 12 éves, Florika nevű kisleánya kálváriája. A születőnő ugyanis —

DIANA

reumatikus fájdalom mánál.

amint a szomszédok elmondják —, úgy látszik nem szereti a gyermeket, legalább is nem a mostoha gyermekét és állandóan ütötte-verte. Manzatné válogatott kínzásokat talált ki és a kisleány a legegyszerűbb veréstől a legraffináltabb szenvedésekig minden kegyetlenkedésen keresztülment. Naponként ütötte-verte, majd

fejével verte a falnak,

amíg eszméletlenül esett össze.

A télen, éj idején, levetkőztetve kizavarta az uccára. Más alkalommal viszont hogy meg ne mozdulhasson, odakötötte kerítéshez.

Egy éjszaka Paul Simon Ös-

si telepi lakos könyörült meg az uccára zavart gyermekén és szállást adott neki éjszakára.

A gyermeket éhezettették úgy, hogy napról-napra szemlátomást fogott, néhány hónap alatt

csontvázá soványodott.

Bár a kisleány — az Össi telepi lakók szerint — a négy elemi egyik legokosabb és legjobb tanulója volt — amint a feljelentésben elmondják, az anyja kivette az iskolából és nem taníttatta tovább.

Ez év januárjában azután új korszak kezdődik a kisleány életében. Manzaték ugyanis magukhoz vették 17 éves unoka-

hugukat Ch. F.-et és reá bízta a kisleányt, hogy csináljon vele, amit akar. A fiatal rokon leány, úgy látszik szintén a nagynénjére ütött, mert ő is átvette az asszony szokásait és állandóan ütötte-verte a kisleányt.

Napi programjához tartozott, hogy napjában kétszer-háromszor megverte, azonkívül a hajánál fogva hurcolta az uccán keresztül.

A szerencsétlen kis gyermek az éhségtől teljesen megzavarodott. Lopkodni kezdett, hogy ennivalót vehessen magának, vagy pedig a szomszédokhoz ment könyörögni, hogy néhány lelt adjanak neki ennivalóra.

„Vederrel merd ki a vizet és hozd ki a pénzt a kutból“

A július 17-i dátumot külön is pontosan feljegyezték az Össi telepi lakók. Ekkor különösen raffinált kínzási módot eszeltek ki Manzaték. Kezdetnek véresre verték, majd kicipelték az uccára, ahol arra kényszerítették, hogy a tömeg előtt jelentse ki, hogy

ellopott az apjától 300 lelt.

A kisleány a kínzások után és a további veréstől rettegve, azt mondta, amire tanították, hogy ellopott az apjától 300 lelt, a lopásra a nagynénje, Buzáné beszélt rá és a lopott pénzt eldugta a kutba.

Délután erre újabb jelenet kezdődött. A kisleányt kényszerítette az asszony, hogy vederrel merje ki a vizet, majd lezavarta a kutba, hogy hozza ki a pénzt. A kisleány lement a hideg vízzel telt kutba — amely a melléig ért — és az asszony még fentről vederrel öntötte a kisleány fejére a vizet.

A szomszédok megdöbbenve látták az asszony garázdálkodását és erőszakkal kihúzták a kutból a kisleányt.

Még nem is csendesedett le a szomszédok felháborodása, amikor hazaérkezett a kisleány

édesapja, aki a szomszédok kéréseire azt mondta, hogy neki nem hiányzik semmi pénze, a kisleány nem lopott el semmit. Az egészet csak az asszony találta ki, hogy még jobban megkínózhassa a kisleányt.

Feljelentés megy a rendőrségre

A botrányok még tovább folytatódtak és az Össi telep lakói már nem bírták tovább tűrni a kisleány szenvedéseit. Beadványt szerkesztettek a rendőrséghez, amelyben részletesen leírták, hogy mi megy végbe a kisleánnyal Manzatéknál. A beadványt Selejan Péter és Selejan Sándorral az élén tizenhat Össi telep 43. uccai lakó írta alá.

A rendőrség bevezette a nyomozást és Petrescu Gheorghe komiszár az első kerületi kapitányság főnökhelyettese beidézte a tanukat. Az idézésre nemcsak a feljelentést aláíró Össi telep 43. uccai lakók jelentek meg, hanem felment tanuskodni a fél Össi telep. Az egyszerű emberek s asszonyok nem sajnálják fél délelőttjüket és elszántan várakoznak, hogy megtehessék vallomásukat eb-

ben az ügyben, amelyik már régóta foglalkoztatja az egész környéket. Közben felháborodottan tárgyalják a történeteket és felelevenítik a múltat és újabb és újabb momentumokra bukkannak, amelyek — szerintük — egymaguk is elegendők volnának a népitéletre.

A születőnő ugyanis, mindenre elszánt asszony, megparancsolta a leánynak, hogy ne merjen elmondani semmit.

Megfenyegette, hogy ha bármit is elmond lelévi.

A folyosón a kisleány remegve mondja el, hogy mivel fenyegeti az anyja. A szomszédok igyekeznek megnyugtathatni, hogy ne féljen, nem történhet semmi, most már a rendőrség védelme alatt van.

A leány így kétségek között tette meg vallomását és újabb vádak nem mert terjeszteni. Az üldözéseket, a verést, a kutba való lezavarást, mind írásba foglalva előadta.

A levélhordó most már látja, hogy hová vezetett a felesége kegyetlenkedése és szeretné menteni az asszonyt. Természetesen nem lehet, mert a kínzásokat ő sem tagadhatja le. Így még ő is elismeri, hogy az asszony lezavarta a kisleányt a kutba és a lopás bevallására kényszerítette, mikor nem is hiányzott pénze. A felesége cselekedetét csak azzal igyekszik menteni, hogy — szerinte — előbb kimerték a kutból a vizet.

A tanuk azonban jól látták. És jól emlékszik a kisleány is. Erre is, meg a többi vádakra is. Szórol-szóra egyformán és egyforma határozottsággal ismétlik meg a vádak. Petrescu komiszár — bár még mostoháknál is merőben szokatlan az ilyen eltévelyedés — tisztán látja a helyzetet. És eszerint intézkedik. Az asszonyra a törvény szigora vár.

Az asszonyok megnyugodva veszik tudomásul, hogy az Össi telepi rémnapiok végetértek.

Török Tibor.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cég könyvkötészetében

Szeptember 9-én Kolozsvárra érkezik II. Carol király Ófelsége

(Kolozsvár.) Az Astra román kultúregyesület ebben az esztendőben Kolozsváron tartja évi közgyűlését. Ófelsége, II.

Carol király, aki, mint ismeretes, az egyesület díszelnöke, — személyes jelenlétével tiszteli meg a kongresszust. Az Astra

ezévi kongresszusa több napon át tart szeptember 9-én kezdődik és 11-én fejeződik be.

Nagyváradon vannak a legalacsonyabb munkabérek az egész országban

Bartalis és Russu munkás parlamenterek látogatása a nagyváradai munkás-céheknél

(Nagyvárad.) Három napon keresztül, két munkás vendége volt Nagyváradnak. A két munkás bukaresti illetőségű, nevük: Bartalis Sándor és Russu Simon. A két munkás közül Bartalis szenátor, Russu pedig képviselő. A két munkás parlamentere három napig tanulmányozta Nagyvárad munkáviszonyait.

Bartalis Sándor és Russu Simon a parlament szünet alatt beutazzák az országot, hogy munkásságukat a képviselőház és szenátus megnyitása után a helyszínen szerzett közvetlen tapasztalataik alapján kezdhessék meg.

Nagyváradai tartózkodásuk alatt érintkezésbe léptek a szakszervezetek, illetve munkáscéhek vezetőivel és itt tartózkodása alatt Feld István ka-
luzolta őket.

Kit illet meg a Munkásothont?

A nagyváradai munkásság a két parlamentert figyelmébe a Munkásothont felé fordította. A Munkásothont ugyanis több szervezet bejelentette igényét és — mint legutóbb Mú-dura munkaügyi inspektor kijelentette — a Munkás Otthoni valószínűleg a Munka si Voie buná szervezetnek adják oda, azzal, hogy ott helyet találjanak a szakszervezetek is.

Ezzel szemben a szakszervezetek azt kérik, hogy a Munkásothont, amelyet a munkásság pénzéből építettek fel, utalják vissza a szakszervezetek hatáskörébe, hogy az Otthon betölthesse hivatását és megfeleljen annak a célnek, a miért felépítették.

Bartalis Sándor és Russu Simon meglátogatta a Munkásothont, ahol Pelle János munkásothont-bizottsági tag fogadta és vezette őket. Pelle János megadta a szükséges felvilágosításokat a Munkásothont munkás, jogi és gazdasági helyzetére vonatkozóan.

A munkásképviselek alaposan áttanulmányozták a helyzetet és megígérték, hogy mindent el fognak követni, hogy a Munkásothont kérdésében a munkásság szempontjából megnyugtató megoldást találjanak.

Minimalizálják a munkabérek

Bartalis Sándor és Russu Simon érdekes kijelentéseket tettek és hangsúlyozták, hogy a munkásság országos viszonylatban is égető problémáit a parlamenti megnyitása után azonnal napirendre tűzik. Ezt már a kormány is elhatározta és az előterjesztendő javas-

latok a munkásság nem egy régi sérelmét vannak hivatva megoldani. Elhatározta a kormány, hogy a parlament után az egész ország területére

minimális munkabéreket állapítanak meg.

Ezt a rendszert már több országban, így Magyarországon is bevezették és igen célszerűnek mutatkozott. Így elkerülhetővé válik, hogy az ugyanazon szakmák munkabérei között a különböző városokban, — de még egy városban is, a különböző vállalatoknál — jelentékeny bérkülbségek legyenek.

A minimális munkabér megállapításai alapjául a megélhetést veszik, a hivatalos indexszám alapján.

Váradon 15-20 százalékkal alacsonyabbak a munkabérek, mint más városokban

Nagyváradon különös alacsonyossággal tanulmányozták ezt a kérdést, mert megállapították, hogy Nagyváradon jóval alacsonyabbak a munkabérek. Különösen a vasiparban szembevetve a helyzet és megállapították, hogy Nagyváradon

hízenöt-husz százalékkal alacsonyabbak a munkabérek, mint például Kolozsváron, ahol az index szám egyenlő a nagyváradival.

Ezért, az erre vonatkozó helyi jellegű adatokat sürgősen bekérték az itteni vezetőktől, hogy Nagyvárad különösen rossz helyzetében külön is segítséget nyújtsanak.

A munkásság képviselete a Munkakamarában és a Betegsegélyzőben

A munkás képviselőkkel ismertették a Munkakamara és a Betegsegélyző helyzetét is. Közölték a képviselőkkel hogy úgy a Betegsegélyzőben, mint a Munkakamarában ideiglenes bizottság működik és ezekben a bizottságokban nem kaptak helyet a munkásság és a céhek képviselői.

A képviselők azonnal magukévé tették a munkásság vezetőinek álláspontját és kijelentették, hogy felfogásuk szerint mindkét helyen a legrövidebb időn belül új választást kell kiírni és oda kell hatni, hogy úgy a Munkakamara, mint a Betegsegélyző vezetésébe, illetve bizottságaiba bekerüljenek a munkásság és céhek képviselői.

Ebben az irányban azonnal közben fognak járni Bukarestben és mindent el fognak követni, hogy a választásokat kiírják és a munkások tényleges képviselői bekerüljenek a

restben és mindent el fognak követni, hogy a választásokat kiírják és a munkások tényleges képviselői bekerüljenek a

Koszorút helyezték a két parlamentere dr. Böszörményi Emil sírjára

Nagyváradai tartózkodásuk végén kegyeletes kötelességüknek tették eleget a bukaresti munkásképviselek. Ellátogattak a régi barátok, a munkafrontján elesett önzetlen harcos, Böszörményi Emil sírjához és a nagyváradai szociáldemokrata munkásság volt vezetőjének sírján elhelyezték a megemlékezés koszorúit.

A munkásképviselek háromnapos itt tartózkodásuk után folytatták útjukat Kolozsvárra és Brassóba. Hazatéré-

Saját termésű
FAJBOROK
kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter jó aszfalt bor 10 Lei
3 „ vétélnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borlerakata
Oradea, Piața Mihai Viteazul 1.
(Füchsi palota)

Munkakamara és a Betegsegélyző vezetőségébe és bizottságaiba.

sük után azonnal megkezdik a munkát. A szakszervezet vezetői remélik, hogy 800 kilométer távolságból is meg fogjuk érezni a hatását Nagyváradon is.

Szerdán egyébként Nagyváradon járt Stroica Gheorghe kolozsvári munkás szenátor is, aki az itteni börmunkás cég vezetőségével tartott megbeszélést. A börmunkások szerda este kitűzött gyűlése technikai okok miatt azonban elmaradt.

(1.)

Hány öngyilkosság történik Budapesten

A budapesti Statisztikai értesítő legújabb száma közli az elmúlt év öngyilkossági statisztikáját Budapest és vidékéről. — Budapest az öngyilkosságok terén vezető helyen szerepel. Az utóbbi években átlag több mint kétezer öngyilkosság fordult elő Budapesten míg vidéken 4000 körül mozog az öngyilkosok száma. Budapesten több az öngyilkos nő, mint a férfi, míg vidéken fordított az arány, aminek oka az, hogy Budapesten igen sok a háztartási alkalmazott és az öngyilkosok legnagyobb része a cselédnők közül kerül ki.

A legtöbb öngyilkosság nyomor miatt történik, második helyen állnak a családi viszályok azután a szerelmi bánat és a gyógyíthatatlan betegség.

Vidéken a nyomor és a családi viszály játszik első szerepet az öngyilkosságok elkövetésénél.

Budapesten a legtöbb öngyilkosságot méreggel követik el, azután következnek a vízbeugrás, a felakasztás, majd a szurószerszámmal elkövetett öngyilkosság, végül az emeletről való leugrás. Vidéken a legtöbb öngyilkos felakasztja magát.

A budapesti öngyilkosságok 28.7 százaléka végződik halállal, a vidéken 61.2 százalék. Ennek magyarázata az, hogy a fővárosban sokkal hamarabb fedezik fel az öngyilkosságot és gyorsabban kerül az öngyilkos a kórházba, de viszont ez azt is bizonyítja, hogy Budapesten sok a komolytalan öngyilkossági kísérlet.

Danzigban felállították az első koncentrációs tábor

A Daily Herald danzigi levelezője jelenti a következőket lapjának:

„Danzig szabadváros területén, Gütlandban „üzembe” helyezték az első koncentrációs tábor. A tábor első lakói természetesen zsidók. Számszerint hetvenen. A zsidókat a legnehezebb testi munkák elvégzésére használják fel. Egyelőre a barakkokat építik fel, amelyben a német katonákat

helyezik el, később ki fogják őket vezényelni az erődítési munkálatokhoz. A danzigi szenátus természetesen erről mélységesen hallgat a jelentéseiben. Ezek után Danzigot úgy kell tekinteni, hogy már Németországhoz tartozik.”

Intelligens jómodoru ügynek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. —
Cím a kiadóban. 1126

TREFÁS AMERIKAI UTIKALAUZ

Írta: STELLA ADORJAN

ABECÉ. — Bármilyen rövid időre is hajózik át valaki Amerikába, feltétlenül szükséges, hogy a betűk nevét angolul is merje. Senki sem fogja megérteni, ha „há“-nak nevezi a „h“ betűt, vagy ypsilonnak az „y“-t. A külföldi vendég nevét rendszeren nem értik meg és éppen ezért fontos, hogy mindenki „betűzni“ tudjon.

ADÓ. — Az Egyesült Államok kincstára arra az álláspontra helyezkedik, hogy mindenkinél kell adót fizetni, — akinek bármilyen jövedelme van az országban. A külföldről érkező pénz is jövedelemnek számít. Az adóeltérítkezés nincsen dívatban, mert rendkívül súlyos büntetéssel jár. Vendégeskedő, vagy kívándorló európaiak ne aggódjanak: évi 1500 dollárig terjedő jövedelem adómentes.

ÁRUHÁZ. — Tanácsos áruházban vásárolni, mert minden lehet kapni és minden nyelven beszél az áruházi tolmács. Alkudni fölösleges, még sohasem fordult elő, hogy amerikai áruházban egy centet is elengedtek volna a szabott árból. A kisasszonyok igen udvariasak, segítenek az idegennek kiválasztani az árut. A csomagot mindenki csapja a hóna alá, mert hazaküldik ugyan, de azt külön felszámítják és ez az összeg nincsen arányban a vásárolt holmi árával. Nem tetsző portékát 24 órán belül kicserélnek de a pénzt nem adják vissza. Minden áruházban lehet étkezni, borotválkozni, levelet írni és telefonálni.

AUTÓBUSZ. — Minden autóbuszvonalat öt centbe kerül Newyorkban de vannak luxusvonalak, (az 5-ik avenue, vagy az 57-ik ucca) ahol ennek a duplájába kerül. Takarékos ember tehát inkább az ezekkel párhuzamos és félannyiba kerülő vonalakat választja. Mindenütt „tantusz“ rendszer van a pénzdarabot be kell dobni, de az átszállásra jogosító jegyet külön két centért árulja a kocsivezető. Kalauz csak a luxusvonalakon működik.

AUTOMATABÜFFÉ. — Nagyon fontos tényező a külföldi ember életében. Aki nyelvi nehézségek és tájékozatlanság miatt nem tud eligazodni az amerikai étlapon, jól teszi ha automatabüffébe megy étkezni mert ott látja az ételt. A legfinyásabb európai is megszokja azt a kis testi munkát, — amit az ételnél a pultról az asztalhoz való cipelése jelent. — Az automatabüffék egész Észak Amerika terén egységesek és három rendszerbe foglalhatók:

1. Pénzbedobás. Az automata kiadja az ételt, vagy italt, a meghatározott összeg befizetése ellenében.

2. A vendég kiválasztja az

ételt a tálcájára rakja és az ellenőrző kisasszonynak kifizeti.

3. A belépésnél a gépből egy jegyet úgynevezett - csekket, minden fogyasztás árát azon megjelölik és távozásnál a végösszeget a kasszáznál kifizeti. Ne lepődjön meg senki, hogy a csekk a kihúzásnál erőlyesen csenget. Ezt a szélhámosok ellen vezették be nem is olyan régen. Ételmes emberek két csekket húztak, az egyikre vettek egy kávét öt centért, a másikra fejedelmien megvacso ráztak és távozásnál csak az ötcentest mutatták be. Most dupla csengetés figyelmezteti az ellenőrt, ha valaki két jegyet húzott.

Az automatabüffékben ingyen adják az ételhez a főzeléket, a vaját, a kenyeret és a savanyúságot. Ma már ezek a tiszta, izléses büffé-kávéházaikat is pótolják a külföldiek számára mert egy tea mellett órákig lehet ülni. Lehet beszélni, újságot olvasni, de természetesen az utóbbit hozni kell, mert amerikai vendéglőben vagy kávéházban újságot nem adnak.

BALESET. — Ha valakit bal eset ér nem szabad vaktába a mentőket hozatni mert a legtöbb mentőtársaság magánkézbe van és könyörtelenül felszámítják a költségeket. Legcélszerűbb rendőrt hívni. A rendőrök rendkívül udvariasságot tanúsítanak minden külföldivel szemben.

Gyakran előfordul a sokmillió füstös városokban, hogy a járókelőknek szenderegény, vagy egyéb szilánk megy a szemébe. Nem szabad vele sem orvoshoz, sem mentőhöz menni, hanem kizárólag drug-store-be (vegyeskereskedéssel egybekötött gyógyszerár, amely minden utcában tucatszámra található) A patikus szakavatottan és ingyen kiveszi.

BANK. — Van egy babona, hogy készpénzt nem szabad az embernek magánál tartani, — mert igen gyakori a rablás. Ez ugyan nem igaz, mert a közbiztonság már évek óta a legelsőbbrendű, de azért valóban senki sem tart magánál nagyobb összeget mert sokkal kényelmesebb csekkel fizetni. Idegentől az amerikai bankok csak jóálló mellett fogad el betétet. Kamatot nem fizetnek, sőt felszámítanak havi egy-két dollár kezelési költségeket.

Mindenütt elfogadják ismeretlen ember csekkeit is, de nem tanácsos Amerikában felcsapni csekkcsalonak, mert nagyon szigorúan büntetik.

BORRAVALÓ. — Általában érvényes az európai százszázalékos rendszer, de ezt csak a legkritikább helyen csapják hozzá. Magántársaságban borra-

valót odni egyenesen megsér-



tése a házigazdának, de a szedő ott alszik), amikor is a mélyzet el sem fogadja. Egyet eselődésnek aránylag lassan kivétel a vikend (ha a vendégek borra-
való dukál.

Egy év a közigazgatási törvény életbeléptelése óta Az újítások korszaka

Az ország egyik végétől a másikig véghezvitt egy éves, a Nemzeti Újjászületés jegyében lefolytatott munka után meg lehet húzni azt a vonalat, mely a törekvések életképességét jelzi és meg lehet csinálni — ha egy viszonylagosan rövid időre is — az eddig elért eredmények számadását.

Nincs még szó mérlegről, amely az erőfeszítések teljes eredményét kimutatja, csak a munkamódszerek és az elért eredmények gyümölcseinek letáráról, hogy felértékelhessük a román élet minden terén kifejtett aktivitás hazafiasságát és érdemlegességét.

Abból az elgondolásból kiindulva, hogy az egész országnak Bucurestől Szigetig, mindenütt szüksége van egy nemzeti jellegű reformra, új adminisztratív berendezkedést értünk el, amelyek segítségével megvalósítottuk a törekvéseket, az átélt tények kontúrjai alakultak ki.

A közigazgatási reform a tartományok megalakításán ke-

résztül jelentős előrehaladást jelent államunk háztartásában.

A tartomány szerveztébe olvasztott megyék felé irányítva figyelmünket, a királyi helytartónak alkalmá volt elmélyedni és tanulmányozni az illető vidék problémáit.

E helyszíni vizsga alapján a királyi helytartó munkatervet dolgozott ki, hogy megajvítsa, kiigazítsa a román közélet minden megnyilvánulásában az új értékeket, az ország e részén.

Anélkül, hogy a szó rossz értelmében regionalizmust alkotott volna — az új közigazgatási törvény a legszebb eredményeket mutatja fel.

A költségvetésbe a bizonyos problémák által szükségelt összegek felvétele által mind-egyik tartomány büszkélkedhet az értékes megvalósításokkal.

A polgárok látják és értékelik ezeket a megvalósításokat, a rezsim újjáélesztési szelleme ugyanazon alkotóerővel és hazafiassággal nyilvánul meg.

IPAROS UISÁG

Nyílt-levél

Dr Soos István
képviselő urhoz

Képviselő ur. Hálásan gondolunk Önnek munkásságára és ismerve az Ön tevékenységét minden oldalról elfoglaltságát, hogy annyi sok ügyes-bajos magyar polgártársainak sérelmeiben segítségére van.

De egyszer már a magyar kisebbségi iparosságért is szeretnénk hallani tevékenységet az Ön képviselősege alatt. Egy házi ügyektől kezdve egészen végig elintézte azokat a sérelmeket, amelyek fájó sebek voltak.

De a kisebbségi iparos társadalom nem tapasztalta még mindedig, hogy Ön mint iparos képviselő egyetlen egy esetben is interveniált volna, vagy közbejárt volna iparos ügyek elintézésében. Ezért szeretnénk, hogy ha képviselőnek választottuk, a mi sok sérelmeinkben is eljárni sziveskedjék.

Erre nekünk Öntől határozott ígéretünk van Teleky Ádám gróffal egyetemben, — amit az elmúlt hónapban a magyar népközség gyűlésén tettek részünkre.

Tudjuk azt, hogy ezek az ígéretek mások részéről csak ígéretek maradtak volna de mi hisszük és reméljük, kisebbségi iparosok, hogy be fogják váltani ígéretüket és eleget tesznek a nekünk adott szó értelmében.

Az elmúlt hetekben egyik iparos társam már intézett Önhöz egy levelet, hogy hallani akarjuk az iparos képviselők szavát. Mi nem hallani akarjuk hanem eredményeket kérünk. mert nagyon sok az a sérelem, amelyeknek az orvoslását Önöktől várjuk.

Ma Nagyvárad városában három céhközpont igazgató tanácsa működik, amelyekkel Önöknek, mint iparos képviselők fel kell, hogy vegyék a kapcsolatokat az együttműködésre, mivel a törvény is úgy rendelkezik.

Várjuk Öntől, hogy határozza meg az időt, hogy mikor és hol, írásban, vagy szóban tegyék meg a panaszainkat.

BOLDIZSÁR IMRE,
iparos, az Építőiparos-céh titkára.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroeescu), a nagyalomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceza 12.

Nagyfontosságú igazgatósági ülést tartott a Szamos-tartományi Építőipari Céh igazgatótanácsa

Kedden este tartotta meg első hivatalos nagyfontosságú ülését a Szamos tartományi Építőipari Céh központi igazgató tanácsa Mihujiu György alelnök elnöklete alatt.

Mihujiu György nagyhatású bevezető szavai után a céh fontosságáról az igazgatótanács a vezetőség megválasztását hagyta jóvá a következőkben: Egyhangú lelkesedéssel a Szamos tartomány részére ügyvezető titkárrá Boldizsár Imrét, gazdasági tanácsosá Altnöder Endre főmérnököt, főpénztárosá Fenesy László építész és könyvtárosá Daróczy Jánost választották.

A megválasztott tisztikar nevében Altnöder Endre főmérnök fejezte ki köszönetét.

A tárgysorozat igen fontos pontja azon miniszteriumi rendelet, amellyel utasítják a Szamos tartomány központi igazgatósági tanácsát, hogy a kolozsvári és nagyvárad Munkakamarák ideiglenes bizottságába haladéktalanul küldjék be delegátusait.

Az igazgatótanács határozatának értelmében Mihujiu Györgyöt, Ambro Jánost és Boldizsár Imrét egyhangúlag delegálta be a nagyvárad Munkakamara ideiglenes bizottságába.

A kolozsvári Munkakamarával kapcsolatosan az igazgatótanács úgy határozott, hogy az ügyvezető titkár bizzá meg, hogy a kolozsvári iparosokkal

f. hó 13-án a tárgyalásokat felvegye.

Az igazgatótanács foglalkozott a város és vidék haladéktalan megszervezésével és ezzel kapcsolatosan eihatórozta, azonnali hatállyal felhívást bocsájt ki a Szamos tartomány építőipari céhéhez tartozó tagokhoz, hogy minden sérelmes iparos ügyekkel kapcsolatosan felmerült kívánságukat haladéktalanul írásban, vagy személyesen a Céhközpont székhelyéhez juttassák el.

Az információs iroda működését a mai nappal meg is kezdte azzal, hogy az oradeai Munkakamarához tartozó iparosok mesterkönyv iránti kérelmüket, valamint iparigazolványok megszerzése ügyében azonnali intézkedéseket fogantositanak.

Felhívás Belényes és környéke vas, fém és elektro szakmához tartozó iparosainhoz

A Szamos tartományi vasfém- és elektroipari céhközpont igazgatótanácsának kiküldötte f. hó 5-én Belényesen a Céhez tartozó iparosság több tagjával tárgyalásokat folytatott a belényesi tagozat megalakítására vonatkozólag.

A belényesi iparosság átérve a Céhekbe való belépés fontosságát a szervezési akciót beindította. E helyről felszólítunk minden e Céhez tartozó Belényes és környéki iparost, hogy belépési szándékukat a szervező bizottság helyi tagjaival u. m. Mocsányi, Klein és Kuk kar társainkkal közöljék.

Tudomásul vétel végett közöljük, hogy a Céh-központ igazgatósága minden egyéni vagy közös iparossérelemre ese

tén tagjainak rendelkezésére áll és azokat a lehető legrövidebb időn belül díjtalanul elintézi. A helyi csoport megalakulása után, melynek idejét a belényesi szervezőbizottság állapítja meg és amelyet a lapok útján is közölni fogunk, módunkban lesz úgy a mesterkönyvek, mint az új iparengedélyek kiváltását, valamint tanácsszerződéseket és felszabadításokat a Munkakamaránál elintézni miáltal tetemes költségektől és idővesztésektől kíméljük meg tagjainkat.

Minden iparosnak egyéni érdeke, hogy a Céheknek tagja legyen.

A fémipari Céh igazgatótanácsa.

Olcsó tűzifa a céhtagoknak

A vas- és fémipari céh igazgatótanácsa a már előbb is meghirdetett olcsó tűzifa beszerzési lehetőségre felhívja b. tagjai figyelmét. A közvetlen termelővel való megállapodás folytán módunkba van iparos társaink részére a napi árnál lényegesen olcsóbb I. oszt. cser, gyertyán, tölgy és bükk hasáb fát szállítani. A fa megtekinthető a Céh-központ str. Alexandri 13. szám alatti helyiségnek udvarán u. i. az irodai úgy az árak, mint a fizetési feltételeket megadja.

Kérjük tagjainkat, hogy tűzifa szükségletüket 8 napon belül annál is inkább jelentsek be, mivel a későbbi igényléseket nem áll módunkban garantálni.

A fémipari Céh igazgatótanácsa.

Kiknek kell bevonulni augusztus 15-én

(Bucuresti.) A nagyvezérkar közleménye: A nagyvezérkar elhatározta, hogy ideál hadgyakorlatokra való előkészítés céljából augusztus és szeptember hó folyamán azokon kívül, akik egyéni zöldszíni behívót kapnak, augusztus 15-re csak a sárga színű sürgős behívó „ordin de chemare urgenta” tulajdonosai és pedig a következők tartoznak bevonulni:

Mindazon tiszték, altiszték és közkatonák, akiknek sárga színű sürgős jelzésű, kétcsillagos behívóparancsuk van és azon a következő pecsétetek valamelyike: „A. T. 1.”, „B. T. 1.”, „C. S. 1.”, „C. T. 1.”, „D. T. 1.”

T. 1.”

Hasonlóképpen tartoznak jelentkezni mindazok, akiknek sárgaszíni, sürgős háromcsillagos behívóparancsuk van, a következő pecséttel: „D. U. 1.”

Végül tartoznak ugyancsak augusztus 15-én jelentkezni mindazok, akiknek sárgaszíni, sürgős behívóparancsuk van a következő pecséttel: „A. U. 1.”

Ez a közlemény kifüggesztendő a községházakon, csendőrségeken, rendőrségeken és hadkiegészítő parancsnokságokon és közlendő a sajtóban augusztus 10 és 15 között mindennap.

Temesvári Segélyző Egyesület

Oradeai fiókja
Reuniunea pentru Ajutorare
Timișoara Sucursală

Oradea, Bulev. Regele
Ferdinand 10. Tel. 19-54.

Haláleseti kifizetések Nagy-
váradon a fiók által 1939 ja-
nuár 1-től július 31-ig:

Könyvszám	Összeg	Lei
11415	5.960	"
7467	18.000	"
37	6.000	"
8187	900	"
615	2.600	"
12908	2.300	"
879	1.150	"
13120	6.000	"
462	3.100	"
6453	18.000	"
6610	8.000	"
12577	6.000	"
141	400	"
6627	12.000	"
12436	6.000	"
12398	4.000	"
7365	18.000	"
10670	12.000	"
1280	1.300	"
13837	5.200	"
11186	1.800	"
12794	2.500	"
12301	3.100	"
13546	2.300	"
12302	5.100	"
12452	6.000	"
8108	1.650	"
11645	10.625	"
720	550	"
12631	3.900	"
13108	400	"
1341	1.660	"
4745	1.100	"
12612	2.666	"
11253	2.650	"
12340	4.000	"
12642	2.566	"
509	2.400	"
6014	3.600	"
6832	6.900	"
658	800	"
11559	11.800	"
13890	2.550	"
13687	6.000	"
7688	17.700	"
547	4.500	"
894	1.800	"
13569	6.000	"
13733	3.900	"
225	4.600	"
1005	3.600	"
13729	6.000	"
44	2.550	"
8226	300	"
875	1.550	"
11161	2.600	"
366	1.40	"
12850	6.100	"
926	500	"
663	2.400	"
857	3.808	"
166	1.050	"
51	6.000	"
126	2.100	"
11200	12.340	"
12127	12.000	"
757	1.550	"
2580	2.666	"
11123	6.219	"
753	775	"
32	12.000	"
13751	6.000	"
13753	1.333	"
4479	5.332	"
6529	9.000	"
11557	8.000	"

Összesen 376.281— Lei

E kifizetések is igazolják, az egyesület nagyarányú segélyező munkáját. Ez még jobban kitűnik, ha figyelembe vesszük, hogy a központ havi átlag kifizetése 1 millió ötszáz ezer leit tesz ki, ami évi 18 millió lei segélyösszeg kifizetésének felel meg.

Az egyesület pártatlanul jó hírre az utóbbi időben oly magas fokra emelkedett, hogy

a konkurrencia már attól sem riad vissza, hogy e jó hírnevet megkísérelje különböző valótlan, megtévesztő adatok terjesztésével kisebbiteni, hogy így módon tudjanak maguknak üzletfeleket biztosítani. Arra kérjük tehát t. ügyfeleinket, hogy az ilyen alantas, tisztességtelen üzleti fogásoknak ne üljenek fel, hanem az illetőt adják át a legközelebbi rend-

őrnek és az esetet szíveskedjenek irodánkban tudomásunkra hozni. A mi megbízottaink arcképes igazolvánnyal vannak ellátva és kívánatra szívesen igazolják magukat. Mindennap a délelőtti órákban egyébként mindenkinek készséggel szolgálunk díjmentes felvilágosításokkal, ugyanott új tagok jelentkezését is elfogadjuk.

A biharmegyei csendőrség hírei

Steff György 25 éves bolfi napszámos a Biharfüred melletti erdőben fát vágott, amikor a facsuszaton egy tönk elszabadult és a földre terítette Steffet. Törött lábbal szállították a kórházba.

Gex János 16 éves révi mészégető tegnap a cséplőgépnél dolgozott, a motor gázai elká-

bitották és a szerencsétlen ember a gépbe esett. A gép a munkás egyik kezét többől levágta.

Arvişel községben tegnap összeverekedtek Catana Teodor és Pleşa Avram ottani lakosok. Pleşa egy vasvillával úgy fejbeverte Catanát, hogy az eszméletlenül esett össze.

Francia filmek készülnek Németországban

A német stúdiók „gleichschaltolása” óta az egykor népszerű német filmek iránt erősen csappant az érdeklődés. Ezzel párhuzamosan úgy Európa, mint Amerikában jelen fősen előretört a francia film. Könnyen érthető, hogy ez nem nagyon tetszett a német filmgyárosoknak, akik pénzügyi nehézségek elé kerültek. Ezenkívül a nemrég még virágzó ipar hirtelen hanyatlása a munkanélküli fronton is éreztette hatását. Hogy a bajt leküzdjék, „zensiális” ötletük támadt.

Ez a zseniális ötlet alapján igen egyszerű. Ha a közönségnek francia film kell, csinálnak a német stúdiók francia filmet. Ennek az ötletnek az alapján látott napvilágot három Németországban gyártott

„francia” film és pedig: „Adrienne Lecouvreur”, „L'etrange M. Victor” és „Nois de Cocs”.

Ezeket a filmeket francia írták, francia színészek játszották, sőt egyikük a franciaországi Toulon városában játszódik is le. Csakhogy ez a Toulon, kulisszákból élethűen van összeállítva, hogy a benszülött touloniak sem fedezhetnek fel benne hibát.

Végeredményben semmi büntetendő cselekményt nem követnek el ezzel, csak éppen hatalmas konkurenciát teremtenek a francia filmiparnak, amely különben már meg is szervezte védekezését, amennyiben minden egyes filmjére a következő felírást teszi: „Franciafilm, francia színészek játszották, francia gyártmány”.

Bírokra kelt a házmester a tolvajjal

(Nagyvárad.) A rendőrség hetek óta nyomoz egy fiatalember után, aki néhány hét alatt végigfosztogatta a Dumitru Cantemir ucca 4. számú háznak majdnem mindegyik lakását. Tegnap délután rendkívüli előzmények után sikerült elfogni a betörések tettesét, K. Pityu 18 éves fiatalembert. K. Pityu tegnap ismét fosztogatni akart, azonban ezúttal elérte a végzete. A fiatalember a házban lakó egyik cselédleányhoz akart menni. A kapu alatt észrevette, hogy a házmesteri lakásban nincs benn senki. Bement a házmesteri lakásba, ahol pénz után kezdett keresgélni. Eppen ráakadt egy kasszátára, amelyben pénz volt,

amikor belépett a házmester. A fiatalok betörő menekülni akart, azonban a házmester rávetette magát. Komoly közelharc fejlődött ki a két férfi között és a fiatalember mindent elkövetett, hogy kimeneküljön a házmester kezei közül. A verekedést észrevették a házbeliek is, akik értesítették a szolgálatos rendőrt és a rendőrséget. A Cantemir uccai házhoz futólépésben egyszerre érkezett Oprescu detektív és a szolgálatos rendőr. A rendőrségi közegek rövidesen ártalmatlanná tették Pityut és felkísérték a rendőrségre. A bűnügyi osztályon azonnal megkezdtek a veszedelmes kiskorú bűnöző kihallgatását.

CALINESCU

miniszterelnök ellenőrző látogatásai a hadfelszerelési gyárakban

(Bucuresti.) Calinescu Armand miniszterelnök Slavescu Victor hadfelszerelésügyi miniszter társaságában ellenőrző látogatást tett a ploestii Concordia hadfelszerelési gyárban,



ahol ellenőrizték a hadsereg részére szállított árucikkek gyártását. A miniszterelnök és a hadfelszerelésügyi miniszter Ploiestiből Sinaiába mentek, ahol az ottani hadfelszerelési gyárat vizsgálják felül. Calinescu miniszterelnök és Slavescu miniszter Sinaiából Brasóba utazik.

János bácsi

mit szól maga ahoz, hogy Förster beszéde után semmivel sem tudunk többet.

— Dehogyan nem. Förster aszontta, hogy vissza akar térni a birodalomba. Ő mondhaty, miután ő most gyűtt onnan, hogy vissza akar térni, de mit akar szegény dancigijaktul, akik sose vótak a birodalomba, oszt nem is akarnak oda vissza térni. Ha Förster olyan nagyon akar, esetleg ott is maradhat, mer' hogy ugyis aszongya, hogy a Führer hívószavára vár.

— Na vicceljünk öregem. Ebben a hónapban el kell dölnie, hogy lesz-e háború, vagy sem. Ciano és Ribbentrop is erről tárgyalnak Salzburgban.

— Hát ha ők se tuggyák, hogy lesz-e háború vagy sem, honnan tuggyam én? Most vitatkoznak rajta, hogy lesz-e, vagy nem lesz-e. Ciano azt akarja, hogy ne legyen, mer' akkor az olaszoknak még a kinajjakkal ellen is háborúzni kell, apejig nehezebb lesz, mint Albánia ellen vót háború, mer' Csang-Kaj-Sek nincs az ujszülött gyerekével elfoglalva, mint vót Zog király.

— Mit szól ahoz, hogy Franco diktátor lett és kijelentette, hogy ő csak az Istennek és a történelemnek felelős.

— Ugy gondolom, a panyol nép is beleegyezett ebbe, sőt kívánnya, hogy minél előbb megjelenhessen Isten előtt, hogy megtehesse jelentését.

SPORT

Elutasították a Mures óvását
Várdayt örökre letiltották

(Bucuresti.) A Nemzeti Bajnokság intézőbizottsága elutasította a marosvásárhelyi Muresnek a galafii Gloria CFR ellen beadott óvását, mint alap-

talant.

A Szövetség ezzel egyidejűleg Várdayt és Farkast örökre letiltotta.

Husz román versenyzőt vendégül
hivott meg
a német olimpiai bizottság

(Bucuresti.) Az 1940.-ik évi téli olimpiai versenyeket, mint ismeretes a németek rendezik meg Garmisch-Partenkirchenben, melyre a németek már szétküldték a meghívókat. Románia feltűnően kedvező feltételű meghívást kapott a németektől, amennyiben 20 román versenyző részére az olimpia

egész tartama alatt teljes ellátást és Németország területén díjtalan utazást biztosítottak. Ez a meghívás a román téli sportok fejlettségének elismerését jelenti. A téli sportszövetség természetesen ilyen feltételek mellett eleget tesz a meghívásnak.

Marinescu tábornok nevezi ki a szövetségi
kapitányt és a tréneriskola igazgatóját

A Szövetség elhatározta, hogy a válogató bizottság helyett szövetségi kapitányt választanak és tréner iskolát állítanak fel. A legutóbbi ülésen

azonban nem tudtak határozni. Ugy döntöttek, hogy úgy a szövetségi kapitány, mint a tréneriskola igazgatóját Marinescu tábornok személyesen nevezi ki.

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.45 Istentisztelet. 12 Gramofonlemez. 13.05 Motzoi zenekar. 13.15 Hírek. 14 Gazdasági szakelőadás. 18 Műszaki üzenetek. 18.17 Katonazenekar. 19 Csevegés. 19.15 Tánczene. 20 A hétről. 20.15 Gramofonlemez. 22 Sport hírek. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd hírek külföldre idegen nyelveken.

BUDAPEST I. 9 Hanglemez. 9.45 Hírek. 11 Istentisztelet. 13.20 Pontos időjelzés. — 13.30 Operaházi zenekar. 14.05 Nyíró József városképe. 15 Hanglemez. 16 Előadás. 16.45 Magyar nóták. 17.30 Előadás. 18.10 Honvédenekar. 19.10 Előadás. 19.40 Zongoraszámok. 20.15 Hírek. 20.25 Hangjáték. 21.10 Hangverseny. 22.40 Hírek. 23.05 Közvetítés a Beszkárt pártjáról. 23.40 Hírek idegen nyelveken. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangver-

seny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sport híreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Csevegés. 19.17 Marcu zenekar. — 20.10 Felolvasás. 20.25 Olasz dalok. 20.45 Harmonika hangverseny. 21.05 Énekhármas. 21.35 Zongora. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek külföldre idegen nyelveken. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Énekszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Előadás. 18.40 Szimfonikus zenekar. 19.50 Vita. 20.15 Hírek. 20.25 Hanglemez. 20.50 Közvetítés Kassáról. 21 Cigányzene. 22.25 Angol nyelvű előadás. 22.40 Hírek. 23 Az Operaház zenekara. — 23.40 Hírek idegen nyelveken. 24 Zongoraverseny. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Papír és írószerek

nagy választékban

Pásztor Ede papirkereskedésben
Piața Mihai Viteazul 4. szám.

Leesett a hatodik emelet
ablakából egy fővárosi orvosnő

Titokzatos baleset történt tegnap a fővárosban az egyik kórházban Mária Jipescu doktornőt összeroncsolt testtel, hol tan találták a kórház udvarán. Megállapították hogy az orvosnő a hatodik emelet egyik ablakából esett ki, vagy vetette le magát. Egyelőre nem tudják megállapítani, hogy szerencsét-

lenség, vagy öngyilkosság történt-e. Az orvosnő néhány nappal ezelőtt ment férjhez a kórház egy orvosához, családi életükről azonban mit sem tudnak.

A hatóságok vizsgálatot indítottak a titokzatos haláleset körülményeinek felfedezésére.

Apróhirdetések

POSTA

Nyári-ruhák feltűnő olcsó árban, boureite nadrágok 600 leitől készülnek. Tóbiás, Piața Bisericii.

ALLAS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állanló munkára felvesz Hutwald kalanszalón.

Megbízható házmesterpár magánházhöz felvétetik. Str. Aurel Lazar 9. 3530

Csizmadiaségéd vagy cipész felvétetik alja munkára. Str. Lungă 26. 3528

Perfekt mindenés főzőnőt keresek szeptember 1-re, esetleg azonnalra magas fizetéssel. Jelentkezni Str. Rimanóczy 9. II. emelet. 3527

Ügyes fiut kifutónak felvesz Mezei fűszerüzlet, Piața Unirii Nr. 2. 3524

Téglagyári és földmunkások azonnali belépésre felvétetnek, Star téglagyár Str. 20 Aprilie Nr. 72. (Uj vízműtelep mellett) 3523

Kifutófiu felvétetik. Kálmán, Str. Alezandri 37. 3521

Bejárónőt azonnalra felveszek. Horváth Emilné, Str. Călniceanu Nr. 2-c. 3511

Románul tudó kifutóleány felvétetik. Jelentkezni Renastera Str. Vlahuța 30. 3506

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztositunk helyi foglalkozással. — Cím a kiadóban. 1126

VETEL-ELADAS

Eladó 32 méhcsalád egyenként is. Szent-Márton 39. Dand László. 3529

Akumulator

legolcsóbban

WIEDER

cégnél, Avram Iancu-u. 11
Telefon 14 63.

Bontásból kikerült téglá 450 leiért, helyszüke miatt eladó. Stefan cel Mare 3. 3529

Jókarban levő nagy szabógép eladó. Str. Beniamin Frank lin 120. Györki-telep. 3520

Tanyát bérbe keresek termény vagy pénzértékben. Cím Ludovig, Gara Ivănești-Ialomija. 3496

Teljesen jó állapotban levő mély sötétké gyermekkosci eladó. Alea Romai 2. III. emelet, ajtó 16. 3403

KÜLONFELE

Százötven darab anyabirka felesbe adó. Bereczky László, Osorhei-i hegvy. 3507

Hendre Iosif (Telegd) névre kiállított betegsegélyzői könyv találtatott. Igazolt tulajdonos a könyvet átveheti a kiadóban. 3526

LAKAS

Moldova ucca elején két egy szobás lakás kiadó. Konyhákba vízvezeték bevezetve. Értekezni Dr. Ioan Ciordas ucca 8. 3470

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 3497

Kiadó azonnalra különbejáratu üres szoba a Zöldfa-épületben. Érdeklődni Heller vendéglő Piața Unirii 4. 3509

— Halált okozott a villámcsapás. A Mihályfalva környékén levő Fráter-tanyán lakó Tóth Sándor nevű pásztorfiu a mezőn tartózkodott, amikor nagy zivatar érte utól. A tanya felé kezdett szaladni, amikor a villám közvetlen közelében csapott le. A szerencsétlen pásztorfiu a hatalmas légnymástól azonnal szörnyethalt. A vihar egyébként az egész környéken nagy károkat okozott.

— Vasuti karambol — diny nyehalottakkal. Az érmihályfalvai állomáson péntekről szombatra virradó éjjel humoros vasuti baleset történt. Tolatás egy teherszerelvény egyik kocsija hibás váltoállítás következtében felfordult és a vagonban felhalmozott 10 tonna dinnye pozdorjává tört. A vasuti személyzet közül senki sem sebesült meg.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA